

Luty 2021 (nr 1)
ISSN 2657-5884

Jednym Głosem dla Psychiatrii

Kwartalnik Rzecznika Praw Pacjenta poświęcony
wszystkim, którym dobro psychiatrii leży na sercu

Sędzia Dorota Hildebrand - Mrowiec
o wsparciu sądów rodzinnych

Organizacje obywatelskie
w służbie pacjentowi

Chwile wytchnienia
w "Drewnickiej Przystani"

Rzecznik Praw Pacjenta

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA

Rzecznik Praw Pacjenta
Bartłomiej Chmielowiec

Zastępca Rzecznika Praw Pacjenta
Grzegorz Błażewicz

Dyrektor Generalny
Jarosław Fiks

DEPARTAMENT DO SPRAW ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Dyrektor: Grzegorz Saj

Sekretariat: Magdalena Wróbel-Pawelec

Zastępca Dyrektora: Anna Panufnik-Onaszkiewicz
Elżbieta Bartosiewicz

Małgorzata Strowska

Naczelnik: Arkadiusz Warzycha

Wydział Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego I

Inspektor: Aleksandra Wenelczyk

Wydział Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego II

Inspektor: Sylwia Kozarzewska

RZECZNICZY PRAW PACJENTA SZPITALA PSYCHIATRYCZNEGO

1. Województwo dolnośląskie

Danuta Rucińska
Barbara Szajnocha
Halina Zdrał

2. Województwo kujawsko-pomorskie

Sebastian Sobierajski

3. Województwo lubelskie

Justyna Dąbrowska
Magdalena Koguc
Małgorzata Kowalczyk

4. Województwo lubuskie

Krystyna Grochmalska

5. Województwo łódzkie

Małgorzata Staškowiak
Joanna Zdanowicz

6. Województwo małopolskie

Agata Jakubowska
Małgorzata Kozieł
Maciej Zieliński

7. Województwo mazowieckie

Maria Gałczyk-Wojciechowska
Magdalena Głowacka-Ludwiczak
Katarzyna Latuszek-Pasternak
Andrzej Nawrocki
Sylwia Wasilewska

8. Województwo opolskie

Liliana Widawska-Szymków

9. Województwo podkarpackie

Dorota Bobko

10. Województwo podlaskie

Lidia Smyk

11. Województwo pomorskie

Kamila Jakóbowska
Dorota Marcinkowska

12. Województwo śląskie

Adriana Hajdarowicz
Dominik Miedziak
Marek Zimnal

13. Województwo warmińsko-mazurskie

Anna Bejnar
Dorota Ciruk
Ewa Górko

14. Województwo świętokrzyskie

Zdzisław Skuza

15. Województwo wielkopolskie

Dominika Opała
Magdalena Popiołek
Katarzyna Stępczak

16. Województwo zachodniopomorskie

Wojciech Martyna

Dane kontaktowe wraz z wykazem podmiotów, w których pełnią funkcję Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, znajdują Państwo na stronie Rzecznika Praw Pacjenta pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/rpp/rzecznicy-praw-pacjenta-szpitala-psychiatrycznego>

Drodzy Czytelnicy!

*Nie potrzebujemy skrzydeł, aby latać,
ale ludzi, dzięki którym nie upadniemy.*

O upadek, szczególnie w chwilach kryzysu, wcale nie trudno. W pierwszy tegorocznym numerze naszego kwartalnika opowiemy Wam o ludziach, którzy udzielają wsparcia w trudnych chwilach i miejscach, gdzie tego wsparcia można szukać. Rozmawiamy z Panią Dorotą Hildebrand-Mrowiec, sędzią Sądu Rejonowego w Zamościu, Przewodniczącą Stowarzyszenia Sędziów Rodziny, zagładamy do Drewnickiej Przystani w podwarszawskich Ząbkach oraz do naszych przyjaciół z Nastoletniego Azylu. Opowiemy także o Kolacji dla Psychiatrii.

W numerze znajdziecie także informacje o Radzie Organizacji Pacjentów działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ogólnopolskiej bazie stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz osób w kryzysie psychicznym. Przybliżamy Wam także zasady korzystania z e-skierowania, a w wolnej chwili zachęcamy do sięgnięcia po książkę „Człowiek w obliczu nieznanego. Psychiatrii i pacjenci w dobie pandemii COVID-19”.

*Bo nikt nie ma z nas tego, co mamy razem,
Każdy wnosi ze sobą to, co ma najlepszego.
Zatem, aby wszystko mieć, potrzebujemy siebie razem,
Bracie, Siostrzo – ręka w rękę z nami chodź!*

Grzegorz Saj

Dyrektor Departamentu
ds. Zdrowia Psychicznego

DOROTA HILDEBRAND-MROWIEC

POCHYLIĆ SIĘ NAD CZŁOWIEKIEM CHORYM I SŁABYM

Osoby w kryzysie psychicznym mogą liczyć na różnorakie wsparcie. Otrzymują je także w sądach opiekuńczych. O ich działalności opowiada Pani Dorota Hildebrand-Mrowiec, sędzia Sądu Rejonowego w Zamościu, Prezes Stowarzyszenia Sędziów Rodziny w Polsce.

Rozmawia:

ALEKSANDRA WENELCZYK

JAKĄ ROLĘ PEŁNIĄ SĄDY OPIEKUŃCZE W PSYCHIATRII?

Przy przyjęciu do każdego szpitala, osoba mająca być leczona musi podpisać zgodę na hospitalizację. W przypadku leczenia w szpitalu psychiatrycznym lekarz może podjąć decyzję o przyjęciu pacjenta do szpitala bez jego zgody. Pacjent, który wbrew swojej woli zostaje zatrzymany w szpitalu, pozbawiony jest wolności. Sąd opiekuńczy w postępowaniu sądowym stwierdza, czy to pozbawienie wolności (w postaci przymusowego umieszczenia w szpitalu) było konieczne i zasadne. Dlatego tak ważna jest rola sądu opiekuńczego, która polega na zbadaniu, czy zostały spełnione przesłanki przewidziane w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, które pozwalają na hospitalizację osoby chorej wbrew jej woli. Często pacjenci, z uwagi na swoją chorobę nie dostrzegają potrzeby leczenia, a stan ich zdrowia powoduje, że stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia innych osób lub własnego życia. Co roku wyznaczony przez prezesa sądu okręgowego sędzia przeprowadza kompleksową kontrolę w szpitalu psychiatrycznym. Sędzia może

o każdej porze i w każdym dniu wejść na teren szpitala, w celu sprawdzenia legalności przyjęcia i przebywania w nim pacjentów oraz czy przestrzegane są ich prawa.

JAKIE PRAWA PRZYSŁUGUJĄ PACJENTOWI W ZWIĄZKU Z WYSŁUCHANIEM?

Kierownik szpitala zawiadamia sąd opiekuńczy o przyjęciu pacjenta bez jego zgody w terminie 72 godzin od przyjęcia. Sędzia w terminie 48 godzin od otrzymania zawiadomienia musi wysłuchać pacjenta. Podczas wysłuchania chorego sędzia przedstawia się, podając swoje imię i nazwisko oraz jakiego sądu jest sędzią. Pacjent, który staje się uczestnikiem prowadzonego postępowania wszczętego z urzędu

Praca sędziego jest służbą, służbą wobec obywateli, zatem musimy pochylić się nad człowiekiem, zwłaszcza tym chorym i słabym.

na skutek zawiadomienia kierownika szpitala, informowany jest o wszczęciu postępowania, przedmiocie postępowania i potrzebie jego wysłuchania. Z uwagi na zagrożenie zakażeniem wirusem SARS-CoV2, często wysłuchania uczestników przez sędziego odbywają się w trybie wideokonferencji lub telefonicznie. Pacjent jest informowany dlaczego wysłuchanie odbywa się w tym trybie. Sędzia musi wyjaśnić osobie wysłuchiwanej na czym polega ta procedura, pacjent ma prawo odmówić rozmowy z sędzią. Uczestnik ma zawsze ustanowionego z urzędu pełnomocnika, który reprezentuje go w postępowaniu przed sądem.

CZY SĘDZIA BIERZE POD UWAGĘ ZDANIE PACJENTA?

Wysłuchanie odbywa się właśnie po to, aby sędzia poznał zdanie i stan zdrowia pacjenta. Sędzia orzeka w granicach prawa. Sędzia jest tylko prawnikiem, nie ma wiedzy medycznej, są określone procedury i w postępowaniu

Więcej informacji na temat działalności Stowarzyszenia Sędziów Rodzinych w Polsce można znaleźć na stronie internetowej www.sssrwp.pl.

o stwierdzeniu zasadności przyjęcia do szpitala psychiatrycznego sąd korzysta z opinii biegłych psychiatrów, jak również innych dowodów w postaci zeznań członków rodziny lub innych osób. W sprawach, w których pacjentami są osoby ubezwłasnowolnione całkowicie lub częściowo uczestnikami postępowania są – opiekun prawny i kurator, uczestnikami mogą być też osoby najbliższe tej osoby. Istotne są również informacje z przeprowadzonych interwencji, jeżeli takie miały miejsce przed przywiezieniem pacjenta do szpitala np. przez policję, straż pożarną lub inne służby. Sędzia powinien wyjaśnić pacjentowi sens procedury oraz brać pod uwagę podane przez niego podczas wysłuchania informacje. Często po wysłuchaniu i wyjaśnieniu pacjentowi wszystkich jego wątpliwości, wyraża on zgodę na pobyt w szpitalu. Postępowanie sądowe zostaje wówczas umorzono. Pacjent ma prawo cofnąć wyrażoną zgodę.

CO JEST NAJTRUDNIEJSZE W SPRAWACH PACJENTÓW PSYCHIATRYCZNYCH?

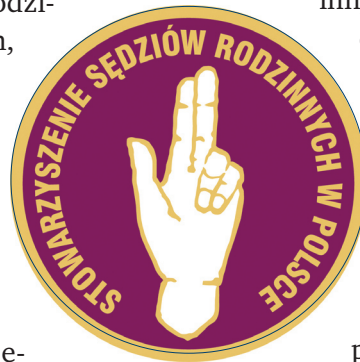
Rozczarowanie pacjentów. Pacjenci wiążą duże nadzieje z osobą sędziego. Oczekują, że sędzia po ich wysłuchaniu może wydać zarządzenie o ich zwolnieniu. Oczywiście, takie sytuacje mają miejsce, jeżeli sędzia od razu jest w stanie stwierdzić, że nie było przesłanek do przyjęcia pacjenta bez jego zgody. Gdy sędzia informuje pacjenta, że musi zostać przeprowadzona roz-

prawa, dopuszczony dowód z opinii biegłych i przeprowadzone inne dowody, spotyka się z różnymi reakcjami. Jedni pacjenci przyjmują to ze spokojem, inni bardzo emocjonalnie.

JAKIE BYŁO PANI NAJWIĘKSZE WYZWANIE W PRACY SĘDZIEGO?

Każda sprawa jest inna, nie należy więc na nie patrzeć rutynowo. W sprawach dotyczących przyjęć lub umieszczania bez zgody pacjentów w szpitalu psychiatrycznym, bardzo ważna jest wrażliwość i empatia sędziego. Sędziowie nie przechodzą obowiązkowych szkoleń dotyczących: sposobu rozmowy z osobami chorymi psychicznie, rodzajami zaburzeń psychicznych i co się z tym wiąże, dlaczego chorzy zachowują się w taki a nie

inny sposób. Każdy sędzia sam wypracowuje sobie swój sposób rozmowy i postępowania z pacjentami. Podczas wysłuchania staram się odpowiedzieć na wszystkie pytania pacjentów, uspokoić rozmówców. Jeżeli osoba chora zgłasza mi jakieś potrzeby, to jeżeli mam takie możliwości staram się jej pomóc. Na przykład – pacjentka, która została umieszczona w szpitalu, a była pensjonariuszką domu pomocy społecznej podczas wysłuchania powiedziała mi, że chciałaby, aby zostały jej przywiezione niektóre rzeczy z placówki. Osobiście zadzwoniłam do dyrektora dps, aby osoba odpowiedzialna przywiozła potrzebne rzeczy i poprosiłam pracownika socjalnego w szpitalu o dopilnowanie tego. Inny razem, zależało mi bardzo, aby teren przed szpitalem psychiatrycznym był ładnie zagospodarowany. Dlatego poprosiłam koleżankę, która jest architektem krajobrazu, aby bez wynagrodzenia sporządziła taki projekt dla szpitala. Projekt powstał, przekazałam go dyrektorowi szpitala i zgodnie z nim zostały posadzone zaprojektowane rośliny. Przed pandemią bardzo często przywoziłam do szpitala różne czasopisma, aby pacjenci mieli możliwość z nich skorzystać i wypełnić czas wolny podczas pobytu w szpitalu. Obecnie udało mi się przy pomocy koleżanek i kolegów zebrać również książki, które zostały przekazane dyrekcji szpitala dla pacjentów.

NASTOLETNI AZYL TWORZY SIĘĆ WSPARCIA

O wiele łatwiej w trakcie kryzysu radzić sobie, mając wokół siebie ludzi, którzy chętnie nas wesprą. Jestem pewna, że i w Twoim otoczeniu znajdziemy takie osoby. Czemu napisałam, że zrobimy to razem? Bo właśnie w tym chciałabym Ci trochę pomóc!

KTO MOŻE MI POMÓC?

- ✓ Przyjaciele – pamiętaj, że twoi znajomi są w podobnym wieku, w jakim jesteś Ty. Możesz umówić się z nimi na kawę albo wypłakać się w ich ramionach.
- ✓ Rodzice – jak poprosić rodziców o pomoc
- ✓ Inny zaufany dorosły – to może być ciocia, wujek, babcia, dziadek kuzynkaczy ulubiony sąsiad.
- ✓ Twój lekarz psychiatra, psycholog lub psychoterapeuta – z tej opcji możesz skorzystać, o ile jesteś umówiony/a na jakąś formę kontaktu ze swoim specjalistą. Możesz spróbować umówić się na wcześniejszy termin spotkania.
- ✓ Zaufany nauczyciel
- ✓ Pedagog lub psycholog szkolny
- ✓ Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży 116 111

Każda z osób wymienionych powyżej może w danej chwili nie mieć czasu. To nie oznacza, że nie zależy im na Tobie i twoim zdrowiu. Pamiętaj, że każdy ma swoje prywatne życie, co wcale nie jest złe, Na naszej liście znajduje się parę innych osób... Spróbuj skontaktować się z nimi.

W internecie (m.in. na Facebooku) są różne grupy wsparcia, gdzie możesz znaleźć pomoc. Zanim skorzystasz porad internautów sprawdź, czy posty są tam moderowane. Upewnij się, że w grupie administratorów znajduje się psycholog lub pokrewny specjalista.

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 jest dostępny CODZIENNIE całodobowo

Angelika Friedrich
Nastoletni Azyl

Moja sieć wsparcia

Nazwa	Numer telefonu/email
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (24/7)	116 111

ROK SENIORA W PSYCHIATRII

Sprawy osób starszych są jednym z priorytetów działalności Rzecznika Praw Pacjenta. W ubiegłym roku, który w naszym Biurze był Rokiem Seniora, osoby starsze mogły liczyć na nasze szczególne zainteresowanie.

Przez cały rok podejmowaliśmy różne działania związane ze wsparciem seniorów. Członkowie Rady Młodych Ekspertów, działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, sygnalizowali, że konieczna jest skuteczniejsza pomoc dla seniorów z zaburzeniami psychicznymi będących pod opieką podmiotów leczniczych. Zgodnie ze wskazaniami, należałoby usprawnić system prowadzenia spraw w jednostkach pomocy społecznej. Wystąpiliśmy w tej sprawie do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Zdrowia.

W odpowiedzi ministerstwa podały szereg działań na rzecz seniorów, które realizują w ramach swoich kompetencji. Ministerstwo Zdrowia wdraża m.in. reformę systemu ochrony zdrowia psychicznego, której celem jest zapewnienie odpowiednio skoordynowanej opieki psychiatrycznej blisko miejsca zamieszkania pacjenta, co jest szczególnie istotne m.in. w przypadku osób starszych wymagających dodatkowej opieki i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na swój wiek, ograniczoną sprawność funkcjonalną lub niepełnosprawność oraz wielochorobowość, wymagającą niejednokrotnie wielospecjalistycznej opieki medycznej. Również Minister Rodziny, zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji, promuje działania służące procesowi stopniowego odciążenia od organizowania usług świadczonych

wobec osób niesamodzielnych w dużych instytucjach – na rzecz wsparcia w miejscu zamieszkania, w tym rozwój specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych w miejscu zamieszkania.

Innym działaniem Rzecznika na rzecz osób starszych było wystąpienie do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Zdrowia w sprawie refundacji lokalizatorów dla osób chorych na Alzheimera. W województwie lubuskim seniorka wyszła z domu i już do niego nie wróciła. Zmarła z wyziębienia. W sprawie tej interweniowali senatorowie: Wadim Tyszkiewicz i Krzysztof Kwiatkowski. Rzecznik Praw Pacjenta poparł stanowisko w sprawie możliwości prawnego uregulowania stosowania i refundowania przez NFZ lokalizatorów dla osób chorych na ciężkie zaniki pamięci. Oba Ministerstwa zadeklarowały chęć współpracy w zakresie rozwoju różnego typu usług dedykowanych osobom z chorobami tępiennymi w ramach posiadanych kompetencji.

Przedstawione powyżej inicjatywy to tylko niektóre spośród prowadzonych w całej Polsce działań. Wspieranie już istniejących oraz podejmowanie nowych inicjatyw jest niezwykle ważne. Zmiany demograficzne wskazują na zwiększający się odsetek osób po 60. roku życia w naszym społeczeństwie. Wierzymy, że działania podejmowane obecnie, będą procentować w przyszłości.

Aleksandra Wenelczyk
Departament ds. Zdrowia Psychicznego

CHWILE WYTCHNIENIA W „DREWNICKIEJ PRZYSTANI”

W Mazowieckim Szpitalu Wojewódzkim Drewnica powstał Dzienny Dom Pobytu „Drewnicka Przystań”, który zapewnia wsparcie dla osób cierpiących na chorobę Alzheimera oraz ich rodzin i opiekunów. Prowadzi go Fundacja „Zdrowie w Głowie”, a finansowanie w ramach projektu „Z Alzheimerem na co dzień” zapewnia m.in. Zarząd Województwa Mazowieckiego.

WSPARCIE STACJONARNE

Dzienny Dom Pobytu funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30–16.30 i zapewnia 18 uczestnikom opiekę wykwalifikowanego personelu terapeutyczno-opiekuńczego oraz specjalistów (psychologa, logopedy, fizjoterapeuty, masażysty, dietetyka, choreoterapeuty, muzykoterapeuty, prawnika, pracownika socjalnego). Zajęcia terapeutyczne są dostosowane do potrzeb i możliwości odbiorców, a w ich wchodzi: trening funkcji poznawczych, pamięci, trening kulinarny, trening umiejętności codziennych, arteterapia, terapia reminiscencyjna, walidacyjna, zajęciowa, muzykoterapia, terapia tańcem, usprawnienie psycho-fizyczne, zajęcia ruchowe, dogoterapia oraz zajęcia kulturalno-oświatowe i międzypokoleniowe. Podopieczni mają zapewnione wyżywienie: śniadanie i obiad według diety MIND&DASH adekwatnej do schorzenia dla osób starszych cierpiących z powodu choroby Alzheimera. Uczestnicy mogą korzystać z ogródka sensorycznego ze strefą zapachową, smakową, dotykową, dźwiękową, który daje możliwość

wyciszenia się, odpoczynku fizycznego i psychicznego, ale też pobudzenia zmysłami wspomnień lub uczuć, co jest szczególnie istotne w przypadku osób starszych, a zwłaszcza doświadczonych zespołami otępiennymi.

FUNKCJONOWANIE W CIENIU KORONAWIRUSA

Ograniczenia wynikające z reżimu sanitarnego spowodowały, że zajęcia w formie stacjonarnej zmieniono na formę środowiskową. Odpowiada za nią zespół, który w tak trudnych czasach niesie pomoc i wsparcie podopiecznym. W skład zespołu terapeutycznego wchodzi: psycholog, terapeuta zajęciowy i fizjoterapeuta. Jeden zespół ma pod opieką dwóch lub trzech podopiecznych. Zajęcia zaplanowane są tak, aby w każdym dniu tygodnia, któryś ze specjalistów prowadził zajęcia w domu uczestnika. Oprócz zajęć podopieczni mają do wykonania tak zwaną „pracę domową”, która polega na wykonaniu zadań pozostawionych przez terapeutów samodzielnie lub przy wsparciu najbliższych. Uczestnicy mają zapewniony ciepły posiłek w formie obiadu, który dostarczany jest do ich domów. Czas, w którym podopieczny uczestniczy w zajęciach, opiekunowie mogą poświęcić dla siebie, jest to chwila wytchnienia, zadbania o własne potrzeby. Obecnie zatrudniona jest jedna pielęgniarka, która obsługuje wszystkich uczestników projektu. Prowadzi zajęcia w ich domach oraz raz w tygodniu pełni dwugodzinny dyżur telefoniczny. Podopieczni, którzy mają deficyty językowe korzystają z usług logopedy. Poza zajęciami prowadzono-

mi w domach uczestników, dla podopiecznych i ich rodzin przygotowano pełną gamę usług specjalistów prowadzonych w formie porad i konsultacji telefonicznych: porady prowadzone przez pracownika socjalnego, prawnicze, psychologiczne i dietetyczne.

Dla osób bliskich prowadzona jest grupa wsparcia, realizowana przez psychologa i lekarza psychiatrę. Ze względu na stan epidemiologiczny zaproponowano formę spotkań online, jednakże nie wszystkie rodziny posiadają komputer, dostęp do Internetu i z tego powodu grupa wsparcia prowadzona jest w formie konsultacji telefonicznych. W okresie przedświątecznym zostały zorganizowane spotkania okazjonalne z okazji Świąt Bożego Narodzenia, które odbywały

się w domach uczestników w obecności osób bliskich oraz zespołu terapeutycznego, który współpracuje z danym uczestnikiem. Podopieczni otrzymali prezenty, do których dołączono stroiki i karty świąteczne. W ramach projektu został wydany „Informator dla rodzin i opiekunów osób z chorobą Alzheimera”.

W tych trudnych czasach personel stara się opiekować podopiecznymi oraz wesprzeć ich bliskich na tyle, na ile to jest możliwe. Wszyscy mają nadzieję, że niedługo będzie możliwe spotkanie się i aktywne spędzanie czasu w Dziennym Domu Pobytu „Drewnicka Przystań”.

Drewnicka Przystań

SPRAWA DLA RZECZNIKA

W trakcie wizytacji na oddziale dziecięco-młodzieżowym rzecznik praw pacjenta szpitala psychiatrycznego w rozmowie z ordynatorem dowiedział się o długotrwałym pobycie małoletniego w placówce. Chłopiec w chwili rozmowy przebywał w szpitalu od 14 miesięcy, a jego stan zdrowia pozwalał na opuszczenie placówki. W trakcie tego okresu pacjent nie tylko ustabilizował stan swojego zdrowia, ale z bardzo dobrym wynikiem ukończył kolejną klasę szkoły podstawowej i nabył wiele umiejętności społecznych.

Personel wielokrotnie podejmował próby ustabilizowania sytuacji chłopca, który nie mógł wrócić do swojego domu rodzinnego. Zaproponował umieszczenie go w placówce opiekuńczo-wychowawczej i stanowczo przeciwstawił się zaproponowanemu przez sąd rodzinny skierowaniu go do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Nawiązano w tym zakresie współpracę z placówką opiekuńczo-wychowawczą zlokalizowaną

w tej samej miejscowości, w której jest oddział szpitalny. Rozwiązanie miało zabezpieczyć chłopca w sytuacji, gdyby potrzebna była kolejna interwencja lekarza psychiatry – możliwa w tym wypadku w systemie ambulatoryjnym i realizowana przez znanych mu lekarzy.

Rzecznik Praw Pacjenta wsparł działania personelu i poprosił właściwy wydział sądu rodzinnego i nieletnich o ponowną analizę sytuacji oraz zapoznanie się z zaproponowanym przez personel rozwiązaniem.

Historia ta miała bardzo szybkie i szczęśliwe zakończenie. Chłopiec w ciągu kilku dni – postanowieniem sądu – został umieszczony we wskazywanej przez szpital placówce.

Anna Bejnar
Rzecznik Praw Pacjenta
Szpitala Psychiatrycznego

E-SKIEROWANIA – O CO CHODZI?

Od 8 stycznia 2021 r. w życie weszły obowiązkowe e-skierowania. Jakie korzyści niosą ze sobą dla pacjentów? Przede wszystkim nie trzeba dostarczać papierowego skierowania do wybranej placówki. W przychodni można zapisać się telefonicznie na wizytę, podając kod e-skierowania oraz nr PESEL. Epidemia koronawirusa sprawiła, że pacjenci są znacznie bardziej zainteresowani usługami dostępnymi online.

JAKIE SĄ ZALETY NOWEGO ROZWIĄZANIA?

E-skierowania nie można zgubić – jest dostępne na Internetowym Koncie Pacjenta, można również sprawdzić w każdym momencie historię wystawionych nam e-skierowań. Rodzice i opiekunowie mogą śledzić historię leczenia swoich dzieci i podopiecznych, znika problem nieczytelności ręcznie wypisanego dokumentu. Nie trzeba również przyjeżdżać do placówki w celu odbioru skierowania, można je też otrzymać po kontakcie telefonicznym z lekarzem. Pacjent nie może zarejestrować e-skierowania jednocześnie w kilku placówkach, co wpłynie na skrócenie kolejek do specjalistów oraz na zabiegi. Znika też obowiązek dostarczenia do placówki oryginału skierowania w terminie 14 dni

JAK TO DZIAŁA?

Żeby otrzymać e-skierowanie w formie SMS lub e-maila, należy zalogować się na Internetowym Koncie Pacjenta i wpisać tam numer telefonu lub adres e-mailowy. E-skierowanie można otrzymać przez SMS z 4 cyfrowym kodem, e-maila z pdf-em lub wydruku informacyjnego z odrębnym podpisem lekarza. Takie e-skierowanie można

zrealizować w każdej placówce. Przychodnia o złożenie oświadczenia, że pacjent zapisał się tylko do jednej placówki. Otrzyma wzór takiego oświadczenia oraz informację, czy należy wysłać je mailem, nagrać czy potwierdzić podczas rozmowy, a następnie podpisać podczas wizyty. Należy pamiętać, że na podstawie skierowania można zapisać się tylko do jednej placówki medycznej.

GDZIE MOŻNA ZREALIZOWAĆ E-SKIEROWANIE?

E-skierowanie może być wystawione na ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne, leczenie szpitalne, badania medycyny nuklearnej oraz badania tomografii komputerowej, rezonans magnetyczny, badanie endoskopowe przewodu pokarmowego, badanie echokardiograficzne płodu. Nie wystawia się natomiast e-skierowań na leczenie w uzdrowisku lub sanatorium, programy lekowe, rehabilitację oraz **do szpitala psychiatrycznego**. Co w takim przypadku? Pacjent otrzymuje wtedy skierowanie w postaci papierowej. Należy umówić się przez telefon, podając dane z wydruku. Skierowanie może być wystawione w formie papierowej, jeśli lekarz lub inna uprawniona osoba (położna, pielęgniarka, farmaceuta, felczer) nie ma dostępu do systemu e-zdrowie (np. w przypadku awarii tego systemu, systemu gabinet.gov.pl w placówce lub braku dostępu do Internetu, podczas wizyty domowej), wystawia skierowanie osobie o nieustalonej tożsamości, jest z innego państwa członkowskiego UE i tylko tymczasowo i okazjonalnie udziela świadczeń zdrowotnych w Polsce. E-skierowanie nie jest też wystawiane w ramach zlecenia wewnętrznego np. kiedy szpital kieruje pacjenta na badanie specjalistyczne na terenie placówki.

DO KTÓRYCH SPECJALISTÓW NIE MUSISZ MIEĆ SKIEROWANIA?

Nadal nie potrzebujesz skierowania w żadnej formie do:

- psychiatry
- ginekologa i położnika
- onkologa
- wenerologa
- dentysty

WYJĄTKI

Wyjątkowym skierowaniem jest e-skierowanie na szczepienie przeciwko COVID-19 – nie posia-

da ono kodu jak inne e-skierowania. Będzie widoczne na Internetowym Koncie Pacjenta osoby, której je wystawiono, ale procedura rejestracji na szczepienie jest odmienna niż w przypadku innych e-skierowań. Po otrzymaniu skierowania na szczepienie, można umówić się na termin szczepienia oraz miejsce:

- na infolinii NFZ: 989
- poprzez Internetowe Konto Pacjenta – dostępny będzie odpowiedni formularz
- za pośrednictwem lekarza, który wystawił e-skierowanie, lub placówki, w której ten lekarz świadczy usługi.

Aleksandra Wenelczyk
Departament ds. Zdrowia Psychicznego

1. Lekarz wystawi e-skierowanie

2. Otrzymasz informację o e-skierowaniu

SMS
z 4-cyfrowym
kodem dostępu

albo e-mail
z załączonym w PDF
e-skierowaniem

A jeśli nie korzystasz
z Internetowego Konta
Pacjenta, lekarz da Ci
wydruk informacyjny

3. Zapisz się na świadczenia medyczne na podstawie e-skierowania

- przez telefon – podaj **4-cyfrowy kod** i numer **PESEL** (już nie musisz dostarczać skierowania osobiście, to ważne szczególnie dla osób samotnych lub z ograniczonymi możliwościami poruszania się)
- osobiście – przekaz **4-cyfrowy kod** wraz z numerem **PESEL** lub przedstaw wydruk informacyjny albo informację o e-skierowaniu na ekranie swojego telefonu. Placówce wyposażonej w czytnik wystarczy kod kreskowy aby pobrać e-skierowanie

Sprawdź, gdzie otrzymasz i zrealizujesz e-skierowanie:

<https://pacjent.gov.pl/gdzie-zrealizujesz-e-skierowanie>

RADA ORGANIZACJI PACJENTÓW PRZY RZECZNIKU PRAW PACJENTA

W Polsce aktywnie działa ok. 5,3 tys. organizacji z obszaru ochrony zdrowia, z czego około 1 tys. to podmioty skoncentrowane na działalności dla dobra pacjentów. Najczęstszym powodem zakładania organizacji są osobiste doświadczenia ich założycieli, chęć podzielenia się z innymi wiedzą zdobytą w trakcie walki z chorobą własną lub swoich bliskich. Najpowszechniejszą formą działalności jest popularyzowanie wiedzy na temat konkretnych chorób, zarówno jeśli chodzi o ich profilaktykę, jak i sposoby leczenia. Powszechne jest także udzielanie wsparcia psychologicznego chorym lub ich bliskim oraz wprowadzenie zmian systemowych w obszarze ochrony zdrowia.

SKŁAD RADY I JEJ KOMPETENCJE

Chcąc skorzystać z wiedzy i doświadczenia organizacji w lutym 2020 r. Rzecznik Praw Pacjenta powołał Radę Organizacji Pacjentów (ROP), do której należą obecnie 83 podmioty. Reprezentują one głos środowiska pacjentów różnych grup. Do zadań Rady Organizacji Pacjentów należy przede wszystkim:

1. określanie obszarów zagrożeń w funkcjonowaniu systemu ochrony zdrowia,
2. wyrażanie stanowisk w sprawach przedstawionych przez Rzecznika Praw Pacjenta, w tym w zakresie projektów aktów prawnych,
3. wsparcie Rzecznika Praw Pacjenta w podejmowanych działaniach związanych z edukacją i promocją w zakresie praw pacjenta.

W ramach Rady Organizacji Pacjentów działa 8 zespołów roboczych: w tym ds. ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, propozycji zmian systemowych, ds. seniorów, chorób cywilizacyjnych, autoimmunologicznych,

chorób rzadkich, ds. onkologii oraz zespół ds. psychiatrii i neurologii.

DZIAŁANIA RADY W 2020 ROKU

Rada skupia swoją działalność na wprowadzaniu zmian w systemie opieki zdrowotnej tak, aby stał się on przyjazny zarówno dla pacjenta, jak i jego bliskich. Wskazuje rozwiązania, które wzmocnią poczucie bezpieczeństwa pacjenta, a jednocześnie będą stanowiły podstawę do przestrzegania jego praw. Rada spotyka się w pełnym składzie wraz z Rzecznikiem i zaproszonymi gośćmi. W 2020 roku Rada spotkała się dwukrotnie online. Rozmawialiśmy o epidemii koronawirusa. Zwróciliśmy uwagę na telekonsultację i zastanawialiśmy się czy to dobre rozwiązanie dla systemu opieki zdrowotnej. Podczas spotkania zorganizowanego w październiku 2020 r. rozmawialiśmy o dostępie do świadczeń zdrowotnych w czasie COVID-19. W spotkaniu uczestniczyli także eksperci – dr hab. n. med. Agnieszka Mastalerz-Migas, konsultant krajowy w dziedzinie medycyny rodzinnej, Bożena Janicka lekarz specjalista w zakresie pediatrii i medycyny rodzinnej, Prezes Porozumienia Pracodawców Ochrony Zdrowia oraz dr Robert Mołdach Prezes Instytutu Zdrowia i Demokracji, który omówił dostęp do świadczeń zdrowotnych w czasie COVID-19. Prof. Bolesław Samoliński przewodniczący Rady Ekspertów przy Rzeczniku Praw Pacjenta, wskazał na Rekomendacje Rady Ekspertów przy Rzeczniku Praw Pacjenta w zakresie „Ochrona zdrowia w czasie epidemii”.

Organizowaliśmy spotkania online w ramach pracy poszczególnych Zespołów. Rozmawialiśmy m.in. o potrzebie edukacji i informacji społeczeństwa, podnoszeniu świadomości pacjentów o po-

trzebienie wczesnej diagnostyki i korzystania z oferowanych programów profilaktycznych, problemach wszystkich grup pacjentów. Organizacje wchodzące w skład Rady na bieżąco wspierają Rzecznika Praw Pacjenta w opracowywaniu stanowisk dotyczących aktualnych sytuacji związanych z funkcjonowaniem systemu opieki zdrowotnej w Polsce. Opiniowały projekt ustawy o Funduszu Medycznym, Strategię wieloletnią Rzecznika Praw Pacjenta na lata 2020–2023. Zgłaszały uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie standardu organizacyjnego teleporady w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Wiele tematów zgłoszonych przez organizacje działające w Radzie Organizacji Pacjen-

tów zostało podjętych przez Rzecznika Praw Pacjenta w ramach działań systemowych. Informacje o wystąpieniach są dostępne tutaj: <https://www.gov.pl/web/rpp/wystapienia-rzecznika> Organizacje pozarządowe działające na rzecz środowisk pacjenckich, które są zainteresowane dołączeniem do Rady Organizacji Pacjentów przy Rzeczniku Praw Pacjenta zapraszam do kontaktu ze mną jako opiekunem Rady, mail m.bienkowska@rpp.gov.pl lub rop@rpp.gov.pl.

Marzanna Bieńkowska
Zastępca Dyrektora
Dialogu Społecznego i Komunikacji
w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta

Z PSYCHIATRIĄ NA TY! CYKL EDUKACYJNY DLA NASTOLATKÓW

Do Rzecznika Praw Pacjenta ze strony najmłodszych pacjentów, ich rodziców i opiekunów dociera wiele pytań dotyczących leczenia, postępowania z pacjentem i możliwości uzyskania pomocy. Prowadzone w 2019 r. przez Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego lekcje w szkołach pokazały, iż młodzi ludzie, którzy osobiście nie doświadczają kryzysu, mają wiele wątpliwości dotyczących zdrowia psychicznego. W dobie łatwo dostępnych, ale nie zawsze rzetelnych informacji, Rzecznik Praw Pacjenta postanowił odpowiedzieć na wpływające sygnały i stworzyć poradnik o zdrowiu psychicznym dla dzieci i młodzieży, a także rodziców i opiekunów.

W ostatnich miesiącach zebraliśmy od najmłodszych pacjentów, rodziców i personelu medycznego pytania, na jakie najczęściej szukają odpowiedzi. Dotyczą one zarówno zagadnień z dziedziny

prawa, jak i udzielania świadczeń zdrowotnych, praw pacjenta oraz pomocy psychiatrycznej i psychologicznej. Pracownicy Biura we współpracy z lekarzami psychiatrami: dr. hab. Maciejem Pileckim i dr. Katarzyną Runowską ze Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie oraz sędzią Dorotą Hildebrand-Mrowiec, Prezesem Stowarzyszenia Sędziów Rodziny przygotowują odpowiedzi na kilkaset pytań. Będziemy je prezentować systematycznie przez cały rok w ramach cyklu „Z psychiatrią na Ty”. Informacje będą dostępne na stronie internetowej Rzecznika Praw Pacjenta oraz w mediach społecznościowych. Odpowiedzi na pytania są przygotowywane przez lekarzy, prawników i urzędników, którzy na co dzień pracują z młodymi pacjentami. Pierwsza odsłona pytań i odpowiedzi już w lutym.

Aleksandra Wenełczyk
Departament ds. Zdrowia Psychicznego

LISTA ORGANIZACJI OBYWATELSKICH DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Rzecznik Praw Pacjenta przygotował zestawienie fundacji oraz stowarzyszeń wspierających pacjentów w kryzysie psychicznym. Bartłomiej Chmielowiec zachęca do kontaktu zarówno pacjentów jak i osoby bliskie.

Ustawa z 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego wskazuje, że ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć także stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły oraz inne związki wyznaniowe, grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

„Doświadczenie kryzysu psychicznego dotyka zazwyczaj nie tylko samego pacjenta, ale także jego rodziny i osób mu bliskich. Do Biura Rzecznika Praw Pacjenta wpływają zapytania, gdzie szukać pomocy psychiatrycznej. Oczywiście miejscem, gdzie taka pomoc jest udzielana, są poradnie zdrowia psychicznego, centra zdrowia psychicznego, oddziały dzienne psychiatryczne oraz oddziały całodobowe. Bardzo ważną rolę pełnią także organizacje działające na rzecz zdrowia psychicznego. Moż-

na spotkać tam nie tylko psychologów czy terapeutów, ale także osoby, które same przechodzą lub przechodziły proces zdrowienia i chcą podzielić się swoim doświadczeniem. Czas pandemii pokazał, że wsparcie psychiczne jest bardzo potrzebne każdej osobie. Dlatego też zachęcam Państwa do skorzystania z poniższej listy i kontaktu ze stowarzyszeniami oraz fundacjami.” – mówi Bartłomiej Chmielowiec.

W tym zestawieniu znajdziecie Państwo informacje o organizacjach działających w poszczególnych województwach. Lista obejmuje kilkaset pozycji z różnych obszarów psychiatrii i zawiera takie dane jak: nazwa organizacji, adres, numer telefonu, adres e-mail oraz adres strony internetowej.

Sylwia Kozarzewska
Departament ds. Zdrowia Psychicznego

Listę organizacji można znaleźć na naszej stronie internetowej:
<https://www.gov.pl/web/rpp/lista-organizacji-obywatelskich-dzialajacych-na-rzecz-zdrowia-psychicznego>

KOALICJA DLA PSYCHIATRII

– PACJENCI RAZEM DLA ZDROWIA

Opieka psychiatryczna w Polsce od wielu lat zmaga się z niedofinansowaniem i wymaga głębokiej reformy systemowej. Oczekują tego zarówno przedstawiciele środowiska medycznego, jak i pacjenci. Głosem tych ostatnich stała się powołana do życia w październiku 2020 roku Koalicja dla Psychiatrii. Inicjatywa ta powstała w ramach współpracy Fundacji Wygrajmy Zdrowie i organizacji zajmujących się wsparciem osób z zaburzeniami psychicznymi: Stowarzyszenia Asystentów Zdrowienia, Stowarzyszenia Otwarte Drzwi oraz Środowiskowych Centrów Zdrowia Psychicznego – podmiotów prężnie wspierających osoby w kryzysie oraz edukujących o zdrowiu psychicznym już od lat. Ideą Koalicji dla Psychiatrii jest wspólne działanie na rzecz poprawy sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób doświadczających kryzysu psychicznego. Kwestie te stały się jeszcze bardziej palące w dobie panującej pandemii.

*Ideą powstałej Koalicji dla Psychiatrii jest wspólne nagłaśnianie konieczności wprowadzenia szybkich zmian w zakresie psychiatrii w Polsce i zapewnienie chorym opieki adekwatnej do ich potrzeb, w tym bezpłatnego, powszechnego dostępu do odpowiedniego leczenia zgodnego z najnowszymi rekomendacjami Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, oraz dostępu do terapii poza farmakologicznych dla pacjenta oraz jego rodziny, w celu wsparcia i utrzymania skutecznego procesu leczniczego – mówi **Szymon Chrostowski**,*

prezes Fundacji Wygrajmy Zdrowie. – Chcemy także działać na rzecz edukowania społeczeństwa nt. wagi zdrowia psychicznego oraz wyjaśniania krzywdzących stereotypów związanych z postrzeganiem osób chorujących psychicznie, chociażby pacjentów ze schizofrenią, która manifestuje się nie tylko objawami wytwórczymi, ale i tymi negatywnymi: apatią, wycofaniem się chorego z życia społecznego, zawodowego i rodzinnego.

Od momentu powstania, organizacja aktywnie działa, uzupełniając głos ekspertów i klinicystów w debacie publicznej na temat ochrony zdrowia psychicznego w Polsce. Jej przedstawiciele aktywnie kontaktują się z parlamentarzystami oraz decydentami w celu przedstawienia wypracowanych postulatów. Inicjatywa powstania Koalicji wspierana jest także przez Rzecznika Praw Pacjenta. Podczas posiedzenia Senackiej Komisji Zdrowia w grudniu ub.r., które dedykowane było psychiatrii w dobie COVID-19, Koalicja dla Psychiatrii przygotowała i przedstawiła postulaty dotyczące m.in. potrzeby kontynuacji i rozwoju reformy psychiatrii, powszechnego, bezpłatnego dostępu do terapii, regulacji zawodu Asystenta Zdrowienia, czy odchodzenia od hospitalizacji na rzecz opieki środowiskowej. Współcześnie filarem systemu psychiatrii jest psychiatria środowiskowa. Mówiąc wprost: osoba z kryzysem psychicznym ma mieć bezpłatny, szybki dostęp do pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna jak najbliżej domu umożliwi osobie w kryzysie psychicznym

FUNDACJA
WYGRAJMY ZDROWIE

ŚRODOWISKOWE CENTRA
ZDROWIA PSYCHICZNEGO

kontynuowanie pracy i ról zawodowych. Taka forma pomocy jest efektywniejsza, tańsza, a dla beneficjenta bliższa”. – podkreśla **Konrad Trzeźniak ze Środowiskowych Centrów Zdrowia Psychicznego**.

Koalicja dla Psychiatrii to pierwsza w Polsce wspólna inicjatywa organizacji reprezentujących osoby zmagające się z kryzysem psychicznym. W ramach swoich działań postuluje m.in. o:

- ✓ Kontynuację i rozwój reformy psychiatrii osób dorosłych, w tym pilotażu Centrów Zdrowia Psychicznego. Powszechny dostęp do leczenia środowiskowego zastępującego długotrwałe hospitalizacje.
- ✓ Przyspieszenie prac nad nowelizacją ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, wprowadzającą kluczowe zmiany w podejściu do terapii pacjentów w kryzysie oraz regulacji zawodu Asystenta Zdrowienia.
- ✓ Bezpłatny, powszechny dostęp do odpowiedniego leczenia farmakologicznego, zgodnego

z najnowszymi rekomendacjami Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (PTP).

- ✓ Dostęp do terapii poza farmakologicznych (dla pacjenta oraz jego rodziny). W dobie pandemii, terapie poza farmakologiczne powinny być prowadzone w formie hybrydowej – zdalnie oraz stacjonarnie.
- ✓ Dostęp do psychoedukacji ukierunkowanej na współpracę pacjenta z rodziną, do socjoterapii w celu podtrzymania funkcjonowania społecznego, rodzinnego i zawodowego osób chorych, ułatwiony dostęp do nauczania dla pacjentów, których choroba dotyka w młodym wieku – oferowanego w formie hybrydowej: zdalnie i stacjonarnie oraz do zatrudnienia wspomaganego.

Koalicja dla Psychiatrii jest otwarta na współpracę z kolejnymi organizacjami pacjentów, fundacjami oraz stowarzyszeniami. Zapraszamy do dołączenia do Koalicji i wspólnego działania na rzecz poprawy ochrony zdrowia psychicznego w Polsce.

WSPARCIE SPOŁECZNE DLA OSÓB W KRYZYSIE PSYCHICZNYM

W ramach opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, system pomocy społecznej umożliwia, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, różne formy wsparcia środowiskowego, kierowane wyłącznie do tej grupy osób. Na jaką pomoc może liczyć osoba dotknięta kryzysem psychicznym?

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z po-

wodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymaga pomocy innych osób. Mogą być przyznane także osobie w rodzinie, która wymaga pomocy innych osób, jednak rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie są w stanie takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują: zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, zapewnianie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju

schorzenia lub niepełnosprawności. Świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Obejmują m. in.: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia, rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Usługi te są świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty lub innego zawodu dającego wiedzę i umiejętności pozwalające świadczyć określone specjalistyczne usługi, dodatkowo muszą posiadać półroczny staż w jednostkach, które oferują swoje usługi osobom z zaburzeniami psychicznymi.

OŚRODKI WSPARCIA

Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi to m.in. środowiskowy dom samopomocy lub klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają „pomocy do życia” w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Placówki te mogą być przeznaczone dla różnej kategorii osób, w zależności od potrzeb występujących na danym terenie.

W ramach działalności ośrodków wsparcia świadczone są różnego rodzaju usługi dostosowane do specyficznych potrzeb osób korzystających z tej formy pomocy. Pomoc w tej formie przyznawania jest niezależnie od wysokości dochodu. Od wysokości dochodu uzależniona jest natomiast odpłatność za usługi świadczone w tych ośrodkach. Obecnie procedowana

jest zmiana ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którą korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi niebędących usługami całodobowymi byłoby nieodpłatne.

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. W zależności od potrzeb uczestnicy mogą otrzymać częściową opiekę i pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Jest to placówka dziennego pobytu, która może prowadzić miejsca całodobowe. Kadre stanowią m. in. psycholog, pedagog, pracownik socjalny, instruktor terapii zajęciowej. Może być zatrudniona także pielęgniarka i fizjoterapeuta, a także inni pracownicy w zależności od potrzeb.

MIESZKANIA CHRONIONE

Ważnym ogniwem wsparcia osób zaburzeniami psychicznymi jest również skierowanie do mieszkania chronionego (treningowego lub wspieranego), w którym pod opieką specjalistów osoby tam przebywające przygotowują się do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagane są w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie internetowej Ministra Rodziny i Polityki Społecznej <https://www.gov.pl/web/rodzina/formy-udzielanej-pomocy> lub w najbliższym ośrodku pomocy społecznej.

Opracowała na podstawie informacji MRiPS

Sylwia Kozarzewska
Departament ds. Zdrowia Psychicznego

Z ŻYCIA DEPARTAMENTU

W ostatnich tygodniach miały miejsce dwa wydarzenia ważne dla naszego Departamentu. Od 1 grudnia 2020 roku dołączyła do naszego grona Pani Elżbieta Bartosiewicz obejmując stanowisko Zastępcy Dyrektora Departamentu. Pani Elżbieta przez wiele lat pracowała na stanowiskach koordynujących i kierowniczych w podmiotach psychiatrycznych na Mazowszu. Jej wiedza i doświadczenie bardzo pomogą nam w realizacji codziennych zadań na rzecz osób w kryzysie psychicznym. Powodzenia Pani Dyrektor!

W styczniu odbyło się posiedzenie sejmowej Komisji Zdrowia, w czasie którego Rzecznik Praw Pacjenta Bartłomiej Chmielowiec przedstawił informację o przestrzeganiu praw pacjenta w Polsce. Znaczna część dyskusji po wystąpieniu Rzecznika Praw Pacjenta dotyczyła opieki psychiatrycznej. Szczególnie cenne były głosy parlamentarzystów podkreślające ważną rolę Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego.

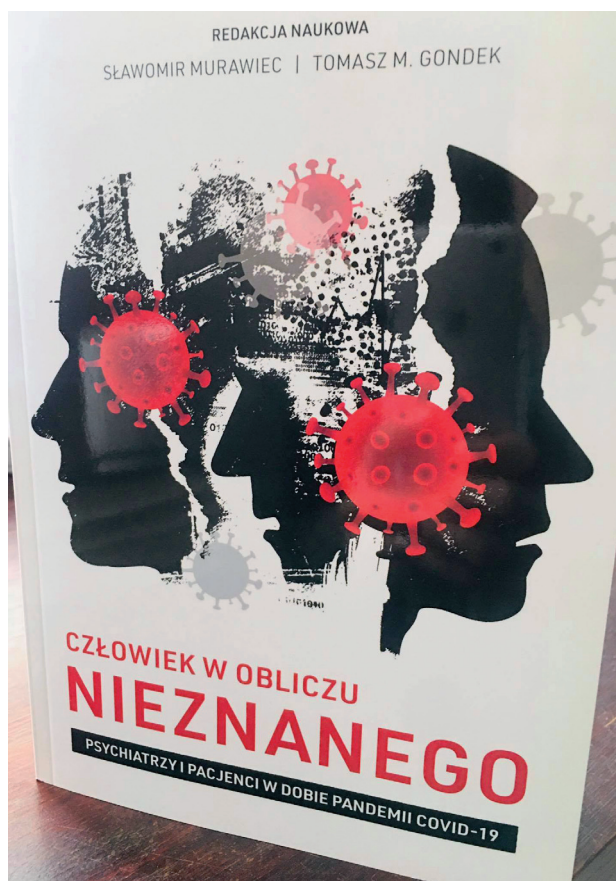
Kamerą i piórem...

Człowiek w obliczu nieznanego

W grudniu 2020 roku ukazała się książka „Człowiek w obliczu nieznanego. Psychiatrizy i pacjenci w dobie pandemii COVID-19”. Zawiera ona opis doświadczeń lekarzy psychiatrów, którzy leczą pacjentów w czasie pandemii. Przemyslenia autorów wynikają z codziennego kontaktu z osobami w kryzysie psychicznym, żyjącymi w cieniu koronawirusa. Doskonale ilustrują też, jak pandemia zmieniła system opieki psychiatrycznej w Polsce i problemy psychiczne, z którymi musi sobie radzić każdy z nas.

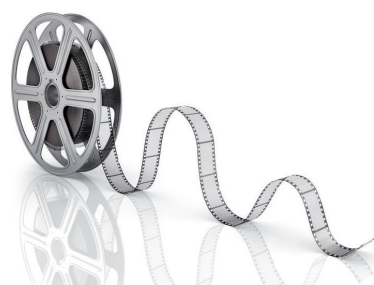
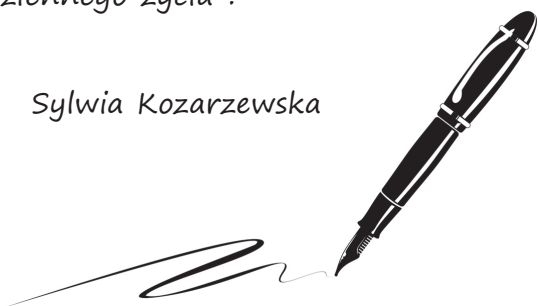
O czym jest ta książka?

Oddajmy głos prof. dr hab. n. med. Markowi Krzystankowi: „Sytuacja lockdownu jest gigantycznym eksperymentem społecznym, o skutkach którego będziemy przekonywać się w ciągu najbliższych lat. Książka w mojej ocenie ma przekaz pozytywny: kryzys epoki może stać się początkiem nowego. Kryzys psychiczny związany z sytuacją covidowego dystresu, jak każdy kryzys, może dekompensować utrwalone strategie radzenia sobie z rzeczywistością, zarówno te indywidualne, jak i społeczne, i odstaniać problemy, które zostały wcześniej stłumione, a teraz mogą być przepracowane i zintegrowane. Gratuluję autorom szybkiej reakcji w dostrzeżeniu szerokiej gamy problemów, związanych z pandemią COVID-19, jednym z największych kryzysów społecznych XXI wieku”.

Do sięgnięcia po książkę zachęca również przewodnicząca rady Młodych Ekspertów dr Katarzyna Julia Kowalska: „Pragnę serdecznie polecić Państwu uwadze tę książkę. Jest to pozycja niezwykle, pionierska na rynku publikacji naukowych poświęconych zdrowiu psychicznemu i problematyce pandemii, z którą przyszło nam żyć. Jest zapisem „na gorąco” codziennej pracy lekarzy psychiatrów, pedagoga specjalnego oraz socjologa w czasie lockdownu. W sposób kazuistyczny przybliży problemy pacjentów (osób należących do różnych grup zawodowych i społecznych), które pojawiły się w związku z koniecznością poradzenia sobie z nową sytuacją, nowymi warunkami pracy i codziennego życia”.

Sylwia Kozarzewska

Rzecznik Praw Pacjenta

W przypadku pytań, wątpliwości lub sytuacji naruszenia praw pacjenta
skontaktuj się z Biurem Rzecznika Praw Pacjenta
ul. Młynarska 46
01-171 Warszawa

Telefoniczna Informacja Pacjenta
800 190 590
czynna pn. – pt. w godz. 8:00-18:00

www.gov.pl/rpp
e-mail: kancelaria@rpp.gov.pl

WYDAWCA: Rzecznik Praw Pacjenta
REDAKTOR NACZELNY: Grzegorz Saj
Redakcja merytoryczna: Anna Panufnik-Onaszkievicz,
Sylwia Kozarzewska, Aleksandra Wenelczyk
Redakcja techniczna: Małgorzata Duda
Druk: Centrum Obsługi Administracji Rządowych (COAR), Warszawa
Adres: ul. Młynarska 46, 01-171 Warszawa
Kontakt: e-mail: jednymglosem@rpp.gov.pl , tel.: (22) 532 82 22
Nakład: 1800 szt.

RZECZNIK PRAW PACJENTA

Artykuły autorów nie będących pracownikami Biura Rzecznika Praw Pacjenta
są wyrazem ich osobistych poglądów, nie zaś stanowiskiem Rzecznika Praw Pacjenta